

**Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа № 3 с. Чермен»**

Рассмотрено
на заседании МО
Протокол №____
от «__»_____2023г.

Согласовано
зам. директора по УВР
_____/Мизиева З.А./
«__»_____2023г.

Утверждаю
директор МБОУ
«СОШ №3 с.Чермен»
_____/Баркинхоева Л.И./
«__»_____2023г.

**Рабочая программа
учебного предмета
«Родной язык»
для обучающихся 3 класса**

2023-2024 уч. год

Кхетора кьахат.

Школан хьалхашка латт доккхий декхараш. Керттерча даькье уж да хьалкхувш йоагIа тIехье эздел долаш, гIулакхаца, нахаца товш, Iимерза, ший моттиг дIалаца ховш, Даьхе а, кьам а, дезал а лоархIаш, шийна хьалхашка латта декхараш кхетадеш, цу хьаькьахьа кьахьегаш, дийша, Iилман лардаш Iомаь, вахаре царех пайда эца ховш хьалкхьяр.

Вахар дегIадоагIа Iилма, техника, культура дегIадарца. Царга хьежжа хила беза дешархошта тахан беш бола хьехам. Школашка вахарцара бувзам чIоагIбаро дIадех хьехархошкара дешархой теркам тIабахийта дезар – дукхагIа долча даькье шоашка уйла яйтар, Iилман лардаш тохкаш болх байтар, Iомадаьчох вахаре пайда эца ховргдолаш.

Наьна мотт Iомабар, грамматика хар боккха лоархIам болаш да дешархой кхетам дегIабоалабара, хIана аьлча, мотт Iомабарца кхетаю мета хозал, из бIаьхий хилар, кхыча кьамий мотт а дикагIа кхетабу бераша, цар культура йовза а новкьостал ду. Дешархошта дIахьехар хила деза уж кхетаргболаш, цIенача, аттача меттала, Iомадаьчох ма хулла дукхагIа дукхагIа пайда эца йиш хургйолаш. Цудухьа наьна мотт хьехачо керттердар хьаькоададеш, цунна теркам тIабохийташ, грамматически бокьонаш вIаши юсташ бе беза ший болх.

Наьна метта урокаш тIа дешархоша гIалгIай метта грамматически лардаш Iомаю, кьамаьл шаьрдара балхаш а ду.

Пунктуации Iомаеш дешархой теркам тIабахийта беза предложене интонацена, оаз лаьгIлуча наоагIа йолча хана сецара хьарак доагIаш хул. Цьхайолча моттигашка интонаци теркальяр – хиланза даргдоацарех да, хIана аьлча, из теркаль ца йича, малагIа хьарак оттаде деза ховргдоацандаь. Иштта из теркальярца увттаду предложении кхоачалуча тIадам, хаттара е айдара хьарак.

Синтаксис Iомаеча хана хьехархо декхарийла ва интонаце зем а боаккхаш, цунах пайда эцара торонех дешархой дика дIакхетабе, хIана аьлча, интонации хувцаро предложенена маIан а сецара хьаракаш а хувца тарлу. Керттера кьамаьла доакьош Iомадара хьехархочо дIакхетаде деза бераш цар синтаксически лоархIамах.

Дешархой кьамаьла культура лакхьари Iомадаьчун навькаш дегIайоалаьри хила деза хIара урока. Из болх дIахьо тайп-тайпара упражненеш кхоачашьярца. Упражненеша новкьостал ду Iомаь бокьонаш чIоагIье, орфографически а пунктуационни говзал чIоагIье, грамматически материал дикагIа кхетае а, йоазонца цунах пайда эца а.

Говзамеча йоазонех пайда эцаш, дувзадена кьамаьл шаьрдеш дешархой теркам тIабахийта беза хьехархочо сочиненеш, изложенеш язьяра,говзамеча текста тохкам бе Iомабара.

Тайп-тайпарча дошлоргех пайда эца Iомаде деза хьехархочо бераш, шоаш бувцаш бола мотт бIаьхий, ира, говза, хоза бувцаргболаш, кьамаьл деча хана а йоазув деш а гIалаташ дергдоацаш. ХIара уроках, кердачох хоам беш, хьалха Iомадаьр дагалувцийта деза дешархошка, кердачун хьалха Iомадаьчунца бувзам а беш.

ХIара классе шу дIадолалуш а шу чакхдоалаш а хьалха Iомадаьр кердаккха деза дешархошца, программаца белгалбаьккха дувзадена кьамаьл шаьрдара болх бизза дIабахьа беза.

ГIалгIай мотт хьехара гIулакх доагIача тайпара хьехархочо дIахьой, дешархошта шоай наьна мотт безалургба, шоаш Iомабеча кхыча кьамий метай бокьонаш йовза атта хургда.

Календарно-тематическое планирование.

№ урок	Тема урока	Кол. часов	Дата	
			по плану	фактич.
1.	Мукъеи мукъзеи оазаш. оагI.4-5	1		
2.	Дешадакъа. оагI.6-7	1		
3.	Доккха алап. оагI. 8-9	1		
4.	Шола мукъаза аозаш-аапаш. оагI. 10-12	1		
5.	Шолха алапаш. оагI. 13-14	1		
6.	Шола-шолха алапаш. оагI. 15-16	1		
7.	Диктант	1		
8.	Галаташцара болх.Йиш хоадора хъарак. оагI. 17-18	1		
9.	Къоастора хъаракаш. оагI. 19-20	1		
10.	Изложени «Алхашкаш длаух»	1		
11.	ЙIаьхеи лоацеи мукъа оазаш. оагI. 20-23	1		
12.	ЙIаьхеи лоацеи мукъа оазаш. оагI. 24-26	1		
13.	Шекон мукъа оазаш. оагI. 27-28	1		
14.	Тохкама диктант.	1		
15.	Галаташцара болх. ДештIехьенаш. оагI. 29	1		
16.	ДештIехьенаш. оагI. 30	1		
17.	Гаргара дешаш. оагI.31	1		
18.	ХIамай, белгалоний, дер гойтача дешай цIераш. оагI. 32-34	1		
19.	ХIамай, белгалоний, дер гойтача дешай цIераш. оагI.34-36	1		
20.	ХIамай, белгалоний, дер гойтача дешай цIераш. оагI.37-38	1		
21.	ХIамай, белгалоний, дер гойтача дешай цIераш. оагI.37-38	1		
22.	Предложени. оагI.39-40	1		
23.	Дувцареи, хатгареи, айдареи предложенеш. оагI. 41-42	1		
24.	Тахкара болх.	1		
25.	Подлежаши. оагI. 46-58	1		
26.	Подлежаши. оагI. 49-50	1		
27.	Сказуеми. оагI.51-52	1		
28.	Тахкара диктант.	1		
29.	Галаташцара болх. Сказуеми. оагI.53-55	1		
30.	Карардар. оагI. 56-59	1		

31.	Кертера маъженаш. оагI. 60-61	1		
32.	Предложене кертерза маъженаш. оагI. 62-63	1		
33.	Предложенена юкърча дешай бувзам. оагI.64-65	1		
34.	Предложенена юкърча дешай бувзам. оагI.66-67	1		
35.	Деша овла. оагI. 68-70	1		
36.	Цхъа овла бола дешаш. оагI. 71	1		
37.	Деша чакхе. оагI. 72-74	1		
38.	Деша чакхе. оагI.75-76	1		
39.	Дешхълхе. оагI. 77-79	1		
40.	Дешхълхе. оагI. 80-81	1		
41.	Суффикс. оагI. 82-83	1		
42.	Суффикс. оагI. 84-85	1		
43.	Зовне къроеи мукъаз оазаш дош кхоачалуча. оагI. 86-88	1		
44.	Диктант.	1		
45.	ГIалаташцара болх.Шийна лаларча мукъаза оазашца увш йола мукъаза оаз. оагI. 89-91	1		
46.	Йовш йола –р, -рг яха мукъаза оазаш. оагI. 92-94	1		
47.	Къамаъла доакъош. Юкъара кхетам. оагI. 95-99	1		
48.	Цердош. Юкъара кхетам. оагI. 100-102	1		
49.	ЦIердешаш таърахъашцара хувцадалар оагI.103-106	1		
50.	Изложени № 235	1		
51.	ГIалаташцара болх. ЦIердешай классаш. оагI. 109-110	1		
52.	Контролни диктант	1		
53.	ГIалаташцара болх. ЦIердешай классаш. оагI.111-112	1		
54.	Кхыча дешашца дувзадаларах цIердешаш хувца далар оагI. 113-115	1		
55.	Кхыча дешаца дувзадаларах цIердешаш хувца далар оагI. 116-120	1		
56.	Белгалдош. Юкъара кхетам. оагI. 121-124	1		
57.	ЛоIамеи лоIамзеи белгалдешаш. оагI. 125-127	1		
58.	ЛоIамеи лоIамзеи белгалдешаш. оагI.128-129	1		
59.	Белгалдешаш классашца хувцадалар оагI.130-131	1		
60.	Белгалдешаш таърахъашца хувцадалар. оагI. 131-134	1		

61.	Хандош. Юкъара кхетам. оагI. 135-137	1		
62.	Хандош ханашца хувцадалар. оагI.138-141	1		
63.	Суртага хъаже дувцар отгаде. (упр.329)	1		
64.	ГIалаташцара болх. Хандешай яха ха. оагI. 142-144	1		
65.	Диктант	1		
66.	ГIалаташцара болх. Хандешай хургйола ха. оагI. 145-148	1		
67.	Дешара шера Iомадаър кердадакхар. оагI. 160-162	1		
68.	Дешара шера Iомадаър кердадакхар. оагI. 163-164	1		